
The Hebrew University of Jerusalem

Syllabus

Introduction to EU Law - 54850

Last update 24-10-2023

HU Credits: 2

Degree/Cycle: 2nd degree (Master)

Responsible Department: European Studies

Academic year: 0

Semester: 2nd Semester

Teaching Languages: Hebrew

Campus: Mt. Scopus

Course/Module Coordinator: Guy Harpaz

Coordinator Email: guy.harpaz@mail.huji.ac.il

Coordinator Office Hours:

Teaching Staff:

Prof Guy Harpaz

Course/Module description:

האיחוד האירופאי הנו גוש הסחר הגדול והמשוכלל בעולם. כמו כן מהווה האיחוד האירופאי ניסיון אמיץ ומרתק לחבר יחדיו מדינות עצמאיות ובעלות מסורות תרבותיות, כלכליות, לשוניות ומשפטיות מגוונות לישות מרכזית אחת. מטרתו של הקורס הנה הקניית מושגי יסוד בדיני האיחוד האירופאי ובתהליכים המשפטיים, החברתיים והכלכליים הניצבים בבסיסו. הקורס יעסוק בקשת רחבה של נושאים וביניהם: הרקע ההיסטורי, הכלכלי והחברתי של הקהילה האירופאית ושל האיחוד האירופאי, מהותו של משפט האיחוד האירופאי, שיטת המשפט, מוסדות האיחוד, מקורות משפטיים, סמכויות, תחומי פעילות, המשפט המנהלי והחוקתי, המשפט המסחרי יחסיו המשפטיים של האיחוד האירופאי עם המדינות החברות ועם שאר מדינות העולם, וביניהן ישראל, הרחבתו והעמקתו של האיחוד האירופאי, המשברים העכשוויים ולאורם השאלה האינטגרציה הכלכלית- חברתית - לאן? הקורס יתמקד בהיבטים החוקתיים של האיחוד האירופאי.

Course/Module aims:

העניק הבנה מעמיקה בתשתית המשפטית-חוקתית של האיחוד האירופאי

Learning outcomes - On successful completion of this module, students should be able to:

הבנה מעמיקה בתשתית המשפטית-חוקתית של האיחוד האירופאי

Attendance requirements(%):

80%

Teaching arrangement and method of instruction:

Course/Module Content:

פרק ראשון: מבוא - הצגת הקורס, דרך הלימוד, מטרת הקורס
פרק שני: ציוני דרך מרכזיים באינטגרציה האירופאית
פרק שלישי: מוסדות, מקורות משפטיים, סוגי חקיקה, הליכי חקיקה
פרק רביעי: משפט המנהלי, הליכי אכיפה ושיפוט
פרק חמישי: משפט חוקתי- (הזווית השיפוטית- פאן פנים אירופאי)
פרק שישי: משפט חוקתי (המשך) (הזווית השיפוטית - פאן בינלאומי)
פרק שביעי: משפט חוקתי - (המשך) אימוץ חוקה לאירופה? תגובות לאומיות
פרק שמיני: משפט מסחרי - השוק המשותף
פרק תשיעי: EUROPE POWER NORMATIVE ומדינת ישראל
פרק עשירי: משבר האינטגרציה, אירו- סקפטיזם והברקזיט- האיחוד האירופאי לאן?

Required Reading:

שער ראשון - מבוא

פרק ראשון: מבוא - הצגת הקורס, מטרת הקורס

חשיבות הקורס, מבנה הקורס, שיטת ההוראה והמבחן

פרק שני: ציוני דרך מרכזיים באינטגרציה האירופאית

מבוא למשפט האיחוד האירופאי, סקירה היסטורית, ראשיתה של הקהילה האירופאית, התפתחותה המשפטית והכלכלית, האיחוד האירופאי, חברותיו, ומטרותיו

ספרות

אריה רייך, "האיחוד האירופאי", רובי סיבל ויעל רונן, משפט בינלאומי - מהדורה שלישית, 129-141

ליאור זמר ושרון פרדו, הרהורים על אקטיביזם שיפוטי, משפט ועסקים ז (2007), 203, 205-207

Schuman Declaration

http://europa.eu/about-eu/basic-information/symbols/europe-day/schuman-declaration/index_en.htm

Nobel Prize

http://www.nobelprize.org/nobel_prizes/peace/laureates/2012/eu-lecture_en.html

Joseph Weiler (2011), 'Editorial: 60 Years since the First European Community - Reflections on Political Messianism', *European Journal of International Law*, 22/3, 303-309

<http://ejil.oxfordjournals.org/content/22/2/303.full.pdf>

פרק שלישי: מוסדות, מקורות משפטיים, סוגי חקיקה והליכי חקיקה

סקירה משפטית של מוסדות הקהילה לרבות מועצת השרים (COUNCIL) הנציבות (COMMISSION) הפרלמנט (PARLIAMENT EUROPEAN) בתי המשפט (COURTS), מוסד הביקורת (OF COURT AUDITORS) של ביקורתית בחינה. (EUROPEAN CENTRAL BANK) המרכזי האירופאי והבנק (COMMISSION) תפקידיהם, יחסי הגומלין והמאבקים הפנימיים ביניהם. הליכי חקיקה שונים, סוגי חקיקה ראשית (אמנה) ומשנית.

1-5 סעיפים

לאמנת האיחוד האירופאי

<http://eur->

---

lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0013:0046:EN:PDF
288 268 267 263-265 258-260 ובנוסף לזה את סעיפים

לאמנת התפקוד של האיחוד האירופאי

<http://eur->

lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0047:0200:EN:PDF

אריה רייך, "האיחוד האירופאי", רובי סיבל ויעל רונן, משפט בינלאומי - מהדורה שלישית, 157-141

פרק רביעי: המשפט המנהלי, הליכי אכיפה ושיפוט

המשפט המנהלי, הליכי אכיפה ופרשנות בפני בית הדין של האיחוד האירופאי

שער שני - תשתית חוקתית

פרק חמישי: משפט חוקתי (הזווית השיפוטית - פאן פנים-אירופאי)

אמנת רומא על תיקוניה יוצרת שלד משפטי המשמש כמבנה החוקתי של הישות האירופאית. האמנה נוסחה באופן כולל ורחב מבלי להתייחס לעקרונות בסיסים המופיעים בחוקות של מדינות 'רגילות'. בית הדין לצדק נטל על עצמו את תפקיד יציקת התוכן החוקתי לשלד זה. תחת נושא זה נדון ב- GENERAL החקיקה עליונות, הישירה התחולה דוקטרינת לרבות הדין בית ידי על שהוכרו PRINCIPLES האירופאית, השפעה ישירה אנכית ואפקית, עקרון הפרשנות התכליתית, זכות תביעה כנגד מדינה בגין הפרת החוק האירופאי, הגנה על זכויות אדם, עקרון הנאמנות והאיסור על אפליה.

G. Mancini, *The Making of a Constitution for Europe*, 26 *Common Market Law Review* (1989), 595-614

ליאור זמר ושרון פרדו, הרהורים על אקטיביזם שיפוטי, משפט ועסקים ז (2007), 203

רייך, "האיחוד האירופאי", רובי סיבל ויעל רונן, משפט בינלאומי - מהדורה שלישית, 171-157

פסקי דין:

C - 6/64 *Costa v. ENEL* [1964] ECR חשוב 585 המיוחד

Factortame (2) [1991] AC 603

C- 26/62 *Van Gend en Loos* [1963] ECR 1 חשוב

C- 43/75 *Defrenne v. SABENA* [1976] EC R 455

C- 36/74 *Wallrave and Koch v. AVCI* [1974] ECR 1405

C- 148/78 *Public Ministrey v. Ratti* [1978] ECR 1629

C - 152/84 *Marshall* [1986] ECR 723

C- 91/92 *Faccini Dori v. Recreb Srl* [1994] ECR I - 3325

C- 106/89 *Marleasing SA v. La Commercial* [1990] ECR I - 4135

FRANCOVICH - המיוחד חשוב

C- 21-24/72 *International Fruit Company* [1972] ECR 1219

C- 270/80 Polydor Ltd. And another [1982] ECR 329
C- 29/69 Stauder v. Ulm [1969] ECR 419
C- 4/73 Nold v. Commission [1974] ECR 491
C- 63/83 R v. Kirk [1984] ECR 2689
C- 299/95 Kremzow v. Austria [1997] ECR I - 2629
C- 186/87 Cowan v. Le Tresor Public [1989] 195
C - 159/90 Society for the Protection of the Unborn v Grogan [1991] I - ECR 4685
חשוב המיוחד

Opinion 2/94 accession to the ECHR
paras. 23-36

<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?jsessionid=&9ea7d0f130d6585b601dae5a47d7a8d1a4973d362f76.e34KaxiLc3eQc40LaxqMbN4Pax4Pe0?text=&&docid=&99549&pageIndex=&0&doclang=&en&mode=&lst&dir=&&occ=&first&part=&eq;1&cid=&122955>

Self-contained and coherence legal system

Opinion 1/91- All the judgment

http://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=&cellar:efe0bbc1-9bd7-4058-9b08-bfcbdf60d43f.0002.06/DOC_1&format=&PDF

Judicial protection - complete set of remedies

6/90 - Francovich

<http://curia.europa.eu/juris/showPdf.jsf?text=&&docid=&97140&pageIndex=&0&doclang=&en&mode=&lst&dir=&&occ=&first&part=&eq;1&cid=&139381>
paras. 31-35 and 39

פרק שישי: משפט חוקתי (הזווית השיפוטית - פאן בינלאומי)

סעיפים 2, 3-5, 8, 21, 49 לאמנת האיחוד האירופאי:

[http://eur-](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=&Oj:C:2010:083:0013:0046:EN:PDF)

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=&Oj:C:2010:083:0013:0046:EN:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=&Oj:C:2010:083:0013:0046:EN:PDF)

Joined Case C-402/05 and C-415/05 P Kadi and Al Barakaat International Foundation v Council and Commission, Judgment of the 3 September, 2008.

G. Harpaz, *Judicial Review by the European Court of Justice of UN "Smart Sanctions" against Terror in the Kadi Dispute*, 14 EFAR (2009), 65.

פרק שביעי: משפט חוקתי - (המשך) אימוץ חוקה לאירופה? תגובות לאומיות

G. Harpaz, 'European Integration in the Aftermath of the Ratification of the Treaty of Lisbon: Quo Vadis?', 17/1 European Public Law (2011), 73;

ARMIN VON BOGDANDY and STEPHAN SCHILL, *Overcoming Absolute Primacy: Respect for National Identity under the Lisbon Treaty* *Common Market Law Review* 48: 1-38, 2011.

שער שלישי: התשתית המסחרית-משפטית

פרק שמיני: משפט מסחרי - השוק המשותף

האיחוד האירופאי מהווה את גוש הסחר הגדול והמשוכלל בעולם. בפרק זה נדון באמצעים המשפטיים השונים שהובילו לתוצאה זו. במסגרת זו נסקור מושגי יסוד כדוגמת שוק משותף, שוק אחיד, איחוד מכסים, מעבר חופשי של סחורות, וכן חירויות כלכליות אחרות. חומר קריאה יימסר בהמשך

שרה קאהן-ניסר, האיחוד האירופאי: היסטוריה, מוסדות ומדיניות, 2016, עמודים 422-432

3, 26-36

לאמנת תפקוד האיחוד האירופאי

<http://eur->

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=&OJ:C:2010:083:0047:0200:EN:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=&OJ:C:2010:083:0047:0200:EN:PDF)

- 7/68 *Commission v Italy* [1968] ECR 617

C - 2/90 *Commission v Belgium* [1992] ECR I - 4431

C - 2&3/69 *Social funds* [1969] CMLR 335

C - 24/68 *Commission V Italy* [1969] ECR 193

C - 266& 267/87 R V *Royal Pharmaceutical of GB* [1990] 1 QB 534

C - 67/97 *Ditlev Bluhme* [1998] ECR I - 8033

C - 8/74 *Procureur de Roi v Dassonville* [1974] ECR 837 במיוחד חשוב

<http://eur->

[lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=&CELEX:61974CJ0008:EN:PDF](http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=&CELEX:61974CJ0008:EN:PDF)

C - 177/82 Van de Haar [1984] ECR 1797

C - 249/81 Commission v Ireland [1982] ECR 4005

C - 21/88 Du Pont [1990] ECR I - 889

C - 265/95 Commission v France [1997] ECR I - 6959 במיוחד חשוב

C - 34/79 R V Henn [1979] 3795

C - 120/78 Re Cassis de Dijon [1979] ECR 649 במיוחד חשוב

http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg&eq;en&numdoc&eq;61978J0120

C - 60& 61/84 Re Cinetheque [1985] ECR 2605

C- 328/87 Re Buet & ERS SARL v Ministere Public [1989] ECR 1235

C - 302/86 Commission v Denmark [1988] ECR 4607

C- 145/88 Torfaen Borough V Q&B [1989] ECR 3851

C - 267&268/91 Keck and Mithouard [1993] ECR I - 6097 במיוחד חשוב

http://eur-lex.europa.eu/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexplus!prod!CELEXnumdoc&lg&eq;en&numdoc&eq;61991J0267

C - 170/78 Commission V UK [1980] ECR 2265

שער רביעי: הפאן הבינלאומי

פרק תשיעי: EUROPE POWER NORMATIVE

I. Manners, Normative Power Europe: A Contradiction in Terms?, 40/2 JCMS 235 (2002)

G. Harpaz and A. Shamis (2010), 'Normative Europe and the State of Israel: An Illegitimate Eurotopia?', 48/3 Journal of Common Market Studies, 579-616

שער חמישי: מבט צופן פני עתיד

פרק עשירי: משבר האינטגרציה, אירוסקפטיות והברקזיט: האיחוד האירופאי לאן?

סיכום ומבט צופה עתיד, הישגיו, כישלונותיו ואתגריו (הרחבה, סולידריות וזהות אירופאית לרבות אתגר ההגירה המוסלמית)

האתגר הזהותי

Etzioni, Amitai, "The Community Deficit" . Journal of Common Market Studies, Vol. 45, No. 1, pp. 23-42, March 2007 Available at SSRN: <http://ssrn.com/abstract&eq;961924> or DOI: 10.1111/j.1468-5965.2007.00701.x

אתגר ההרחבה והפרישה – ברקזיט ותורכיה

סעיף 49 וסעיף 50 לאמנת האיחוד האירופאי

שרה קאהן-ניסר, האיחוד האירופאי: היסטוריה, מוסדות ומדיניות, 2016, עמודים 554-560

Helen Sjursen , 'Why Expand?: The Question of Legitimacy and justification in the EU's Enlargement Policy', 40/3 Journal of Common market Studies (2002)

Weiler, Editorial: The Case for a Kinder, Gentler Brexit EJIL Talk
<http://www.ejiltalk.org/editorial-the-case-for-a-kinder-gentler-brexit/>

Georgopoulos, EJIL Talk
<http://www.ejiltalk.org/brexit-article-50-teu-and-the-constitutional-significance-of-the-uk-referendum/>

Additional Reading Material:

Grading Scheme:

Essay / Project / Final Assignment / Home Exam / Referat 100 %

Additional information: